

Dosarul nr. 1a-34/2024

I

instanță

Nr. comp. 1-22191498-06-1a-23022024

Judecătorul Botezatu

Igor

Judecătoria

Comrat

sediul

Vulcănești

DECIZIE

În numele Legii

10 februarie 2026

mun.

Comrat

Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Comrat

în componența:

președintele ședinței, judecătorul

Mironov Andrei

judecătorii

Hudoba Valeri și Colev Grigori

grefier

Sobor Marina, Vlah Vera

cu participarea:

procurorilor

Sîrbu Lilia, Bolgar Natalia,

Sîrbu Maxim, Palencu Radu

avocatului inculpatului

Dandăș Veaceslav

inculpatului

Velixar Nicolai

interpretului

Topal Olesea

judecând în ședință publică, în ordine de apel, apelul depus de către avocatul Dandăș Veaceslav în interesele inculpatului Velixar Nicolai împotriva sentinței judecătorești Comrat sediul Vulcănești din 31 ianuarie 2024 în cauza penală în privința lui:

Velixar Nicolai Feodor, născut la *****, domiciliat în s.Cișmichioi r-l Vulcănești, studii superioare, căsătorit, cetățean a R. Moldova, fără

persoane la întreținere, angajat în câmpul muncii în calitate de conducător al casei de cultură s.Cișmichioi, fără antecedente penale, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, cod numeric personal *****,

învinuit de comiterea infracțiunii prevăzută în art.332 alin. (1) Cod penal.

Cauza penală a parvenit pentru judecare în prima instanță la judecătoria Comrat sediul Vulcănești la data de 30 decembrie 2022. (vol. I, f.d.175)

Judecătoria Comrat sediul Vulcănești a pronunțat sentința la data de 31 ianuarie 2024. (vol. I, f.d.229-240)

Cauza penală a parvenit pentru judecare în ordine de apel la Curtea de Apel Comrat la data de 23 februarie 2024. (vol. II, f.d.1)

Procedura citării legale a fost respectată.

Audiind raportul judecătorului pe fondul cauzei, audiind participanții la proces asupra apelului în cauză,

C O N S T A T Ă:

Prin sentința judecătoriei Comrat sediul Vulcănești din 31 ianuarie 2024, a fost recunoscut vinovat Velixar Nicolai Fiodor de comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 332 alin. (1) din Codul penal al Republicii Moldova, pentru comiterea căreia, cu aplicarea prevederilor articolelor 7, 75, 78 din Codul penal al Republicii Moldova, s-a stabilit acestuia pedeapsa cu amendă în mărime de 1.000 (una mie) unități convenționale, adică 50.000 (cincizeci mii) lei în venitul statutului, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în autoritățile publice locale pe termen de 3 (trei) ani.

S-a ales în privința inculpatului Nicolai Fiodor Velixar măsura preventivă sub formă de obligație de a nu părăsi țara, până la intrarea sentinței în vigoare.

Corpurile delictelor: tabelurile de evidență a timpului de lucru în original în format A3 ai salariaților Casei de Cultură sat. Cișmichioi, r-nul Vulcănești, UTA Găgăuzia, pentru lunile: octombrie 2021, noiembrie 2021, februarie 2022, martie 2022, aprilie 2022, mai 2022, iunie 2022 și iulie 2022 (f.d. 92-107) au fost lăsate la păstrare în materialele dosarului penal. (vol.I, f.d.229-240)

Pentru a pronunța sentința de achitare, instanța de fond a stabilit că organul de urmărire penală îl învinuiește pe Velixar Nicolai de comiterea

infracțiunii prevăzute de art.332 alin. (1) Cod penal, după indicii „înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale”.

Potrivit actului de sesizare a instanței judecătorești (rechizitoriului), Velixar Nicolai, prin dispoziția primarului sat. Cișmichioi raionul Vulcănești nr. 45k din 30.12.2003, a fost transferat în funcția de director artistic al Casei de Cultură satul Cișmichioi, raionul Vulcănești, funcția pe care a ocupat-o și în perioada anilor 2021-2022, și deci în această calitate, ocupând în conformitate cu art. 123 din Codul penal al Republicii Moldova funcția publică, în virtutea atribuțiilor sale stabilite prin Fișa postului, era obligat să își îndeplinească în mod corespunzător atribuțiile de serviciu, și cunoștea veridic că Tabelul de evidență a timpului de muncă, conform Ordinul Ministerului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015 privind aprobarea Planului de conturi al evidenței contabile și a Metodologiei de organizare a contabilității și raportării financiare a instituțiilor bugetare, este un document oficial care reflectă numărul de ore lucrate de fiecare salariat și numărul de absențe pe lună pentru fiecare salariat al întreprinderii, și că pe baza acestuia se calculează și se plătesc salariile, cu respectarea prevederilor art. 106 din Codul Muncii al Republicii Moldova, în baza căruia se ține evidența timpului de muncă lucrat factologic de fiecare salariat, inclusiv a orelor suplimentare, a timpului de muncă în zilele de odihnă și a zilelor de sărbătoare libere.

Tot el, prin urmare, fiind subordonat direct primarului sat. Cișmichioi, raionul Vulcănești, Sofia Jecova, și directorului Casei de Cultură sat. Cișmichioi, Leonid Urum, folosindu-se de situația de serviciu, cu scopul tăinuirii și realizării altor intereselor personale, acționând de asemenea în interesul lui Leonid Urum, fiind sigur de faptul că nu a verificat și nu a stabilit personal orele factologic lucrate ale acestuia pentru fiecare zi lucrătoare, formând o opinie în rândul colegilor și a conducătorului unei îndepliniri exemplare a atribuțiilor de serviciu de către acesta, aflându-se în satul Cișmichioi, raionul Vulcănești, UTA Găgăuzia, a inventat și a introdus personal date false în Tabelul de evidență a timpului de muncă, indicând 8 ore de lucru în perioada din octombrie 2021 până în iulie 2022, și anume în zilele: 08.10.2021; 02 și 18.11.2021; 23.02.2022, 09, 16, 23 și 30.03.2022; 06, 13, 20 și 27.04.2022; 04.11, 16.18 și 25.05.2022; 02, 08, 15, 22 și 29.06.2022; 06, 12 și 13.07.2022, când de fapt Leonid Urum s-a deplasat și s-a aflat o anumită perioadă

în afara Republicii Moldova, prin care fapt a fost imposibilă prezența lui la locul de muncă.

De asemenea, el intenționat a întreprins acțiuni pentru a tăinui faptul confecționării tabelurilor de evidență a timpului de muncă cu date false. Totodată, în mod conștient a creat impresia unei executări responsabile a atribuțiilor, în alte scopuri personale, tăinuind încălcările sale de introducere a datelor false în Tabelul de evidență a timpului de muncă, indicând 8 ore de lucru în anumite zile în perioada din octombrie 2021 până în iulie 2022, dând astfel acțiunilor sale statutul unui document oficial. Iar, de fapt directorul Casei de Cultură sat. Cișmichioi, Leonid Urum, nu își îndeplinea atribuțiile funcționale în perioada de timp sus-menționată, întrucât, potrivit informației prezentate de Poliția de Frontieră, acesta se afla în afara Republicii Moldova, faptul care i-a permis să primească salariul.

Tot el a prezentat spre aprobare datele din Tabelul de evidență a timpului de muncă cu informații false, pentru perioada din octombrie 2021 până în iulie 2022, și anume, pentru lunile: octombrie 2021, noiembrie 2021, februarie 2022, martie 2022, aprilie 2022, mai 2022, iunie 2022 și iulie 2022, primarului sat. Cișmichioi, raionul Vulcănești, Sofia Jecova. Acest fapt a dus la calcularea și plata salariului directorului Casei de Cultura sat. Cișmichioi, Leonid Urum, în sumă totală de 7.176 lei BNM.

La data de 14 februarie 2024, avocatul Dandăș Veaceslav în interesele inculpatului Velixar Nicolai, în dezacord cu sentința judecătoreiei Comrat sediul Vulcănești din 31 ianuarie 2024, a depus apel, în care a cerut casarea integrală a sentinței contestate, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care al achita pe Velixar Nicolai pe această cauză penală, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Cod penal. (vol.I, f.d.245-248)

În motivarea cererii de apel a indicat că învinuirea înaintată este una formală și nebazată pe care-va probe obiective și utile la caz, ci are un caracter abstract și de presupunere.

Conform prevederilor de procedură instanța la verificarea și aprecierea probelor este obligată a soluționa următoarele întrebări: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; stabilirea corectă a calificării în strict coraport cu fapta descrisă ca fiind confirmată.

Susține că în sentința instanței nu se regăsesc motive și argumente pentru fiecare temei și argument a părții apărării, instanța limitându-se la fraze generale,

de genul în cumulul de probe, însă pe textul sentinței așa și nu a realizat o apreciere a probelor mai întâi de toate a admisibilității acestora, a egalității administrării acestora, și a utilității și pertinentei pe caz.

Menționează că faptele inculpatului, au fost calificate și incriminate lui Velixar Nicolai, în baza art.332 alin.(1) Cod penal, conform indicilor „înscrierea de către o persoană publică în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din alte interese personale”. Cu toate acestea, o astfel de formulare pe cât este de ambiguă, abstractă și ilegală deoarece nu corespunde prevederilor art.281 alin.(2) Cod de procedură penală, pe atât este și de neprobată, ori probele prezentate de acuzare și cercetare în instanță, demonstrează, că nici unul din formulele incriminatorii indicate de procuror în învinuire nu a fost demonstrat.

Obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.332 Cod penal al RM îl formează relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care este condiționată de încrederea publică în autenticitatea documentelor oficiale.

Obiectul material sau imaterial al acestei infracțiuni îl reprezintă documentul oficial autentic (în ipoteza înscrierii în documentele oficiale a unor date vădit false sau în ipoteza falsificării documentelor oficiale, presupunând modificarea conținutului unor documente oficiale autentice, nu însă introducerea în asemenea documente a constatărilor sau mențiunilor false) sau materia primă utilizată în vederea falsificării documentului oficial (în ipoteza falsificării documentelor oficiale presupunând contrafacerea acestora). Totodată, produsul infracțiunii în cauză îl constituie documentul oficial fals.

Indică că în general, prin „document” se are în vedere entitatea care se particularizează prin următoarele caracteristici: formează un tot unitar între suportul material sau electronic și informația fixată pe el; informația pe care o poartă documentul se exprimă sub formă de text, înregistrare audio, imagine sau oricare altă formă care permite perceperea și identificarea univocă a informației în mod direct sau cu ajutorul unor mijloace tehnico-instrumentale ori programate; destinația lui este de a fi transmis în timp și spațiu; funcția lui este de a informa și a proba; este întocmit de subiecți competenți; este dotat cu mențiuni de forma și conținut determinate.

Totodată, prin „document oficial” trebuie de înțeles documentul care: conține informații care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate

de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept; atestă fapte având relevanță juridică; circulă în cadrul unui sistem de înregistrare, evidență strictă și control al circulației.

Prin „document oficial” trebuie să se înțeleagă, inclusiv, documentul electronic purtător de informații oficiale; în cazul falsificării documentului electronic oficial, este posibilă aplicarea art.332 Cod penal RM.

Documente oficiale sunt considerate: 1) pașaportul; 2) alte acte de identitate; 3) permisul de conducere a mijlocului de transport; 4) livretul militar; 5) pașaportul tehnic asupra mijlocului de transport; 6) polița de asigurare medicală; 7) legitimația de pensionare; 8) legitimația de veteran; 9) carnetul de muncă; 10) diploma de absolvire a unei instituții de învățământ; 11) titlul executoriu; 12) copia sentinței etc. Nu este greu de remarcat elementul comun pentru aceste documente: ele toate sunt eliberate de anumite autorități publice.

Însă, noțiunea „document oficial” se referă nu doar la documentele eliberate de autoritățile publice, dar și la documentele prezentate autorităților publice.

Precizează că noțiunea „document oficial”, utilizată în alin.(1) art.332 Cod penal al RM, are o întindere mai mare decât noțiunea „document oficial care acordă drepturi sau eliberează de obligații” din art.361 Cod penal al RM. Aceasta pentru că prima noțiune nu e restrânsă prin adaosul „care acordă drepturi sau eliberează de obligații” ce marchează cea de-a doua noțiune. De aceea, nu oricare document oficial acordă drepturi sau eliberează de obligații. În alin.(1) art.332 Cod penal al RM, prin „document oficial” se au în vedere și acele documente oficiale care nu acordă drepturi, nici nu eliberează de obligații. Însă, chiar și în această ipoteză documentele oficiale își păstrează calitatea de a produce consecințe juridice.

Latura obiectivă a infracțiunii specificate la alin.(1) art.332 Cod penal al RM constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de înscriere în documentele oficiale a unor date vădit false ori de falsificare a unor astfel de documente.

Deduce că modalitățile normative cu caracter alternativ ale acțiunii prejudiciabile analizate sunt: înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false; falsificarea documentelor oficiale.

Indică că prima din aceste modalități presupune introducerea în documentele oficiale autentice a constatărilor sau mențiunilor false. Cea de-a doua modalitate presupune fie contrafacerea documentelor oficiale (adică, confecționarea documentelor oficiale false), fie modificarea conținutului unor documente oficiale

autentice, nu însă introducerea în asemenea documente a constatărilor sau mențiunilor false.

În esența juridică a faptei prejudiciabile a infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.332 Cod penal al RM, menționează că aceasta cuprinde elemente atât ale falsului intelectual, cât și ale falsului material.

Atunci când făptuitorul înscrie în documente oficiale date vădit false, are loc falsul intelectual. În această ipoteză, documentul oficial este aparent legal. Totuși, în realitate, el este fals, pentru că așa a fost conceput de către făptuitorul care l-a emis.

În cazul în care făptuitorul falsului în acte publice falsifică documente oficiale, el contraface documentele oficiale sau le modifică conținutul. Adică, alterarea adevărului se produce în materialitatea lui. Deci, se atestă falsul material.

Atât înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false, cât și falsificarea documentelor oficiale, presupun o denaturare a adevărului în documentele oficiale.

În altă ordine de idei, consemnează că atât înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false, cât și falsificarea documentelor oficiale nu pot fi considerate forme ale înșelăciunii. Aceasta deoarece informațiile false rezultând din înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false sau din falsificarea documentelor oficiale încă nu au ajuns la destinația persoanei care urmează a fi înșelată. Cu alte cuvinte, deși în documentele oficiale falsificate adevărul a fost denaturat, această denaturare a adevărului încă nu s-a reușit a fi aplicată în vederea lezării drepturilor și intereselor vreunei persoane.

Nu înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false, nici falsificarea documentelor oficiale, ci folosirea documentelor false poate fi considerată formă a înșelăciunii. Înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false, ca și falsificarea documentelor oficiale, nu se identifică cu folosirea documentelor oficiale false. Aceasta din urmă este o faptă derivată în raport cu înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false sau cu falsificarea documentelor oficiale.

Susține că folosirea documentelor oficiale falsificate nu intră sub incidența dispoziției de la alin.(1) art.332 Cod penal al RM. Drept urmare, de exemplu, dacă o persoană publică (care are și calitatea de persoană cu funcție de răspundere) își folosește situația de serviciu săvârșind sustragerea, utilizând în acest scop un document fals pe care însă l-a falsificat altcineva, poate fi aplicată numai

prevederea de la lit.d) alin.(2) art. 190 Cod penal al RM. În același caz, nu se justifică calificarea suplimentară conform alin.(1) art.332 Cod penal al RM, pentru că astfel subiectul ar fi tras la răspundere pentru fapta altuia.

Infrațiunea prevăzută la alin.(1) art.332 Cod penal al RM este o infracțiune formală. Ea se consideră consumată din momentul înscrierii în documentele oficiale a unor date vădit false ori al falsificării unor astfel de documente.

Procurarea materialelor necesare în vederea înscrierii în documentele oficiale a unor date vădit false ori a falsificării unor astfel de documente trebuie calificată ca pregătire la infracțiunea specificată la alin.(1) art.332 Cod penal al RM. Ca tentativă la această infracțiune trebuie calificată acțiunea îndreptată nemijlocit spre realizarea înscrierii în documentele oficiale a unor date vădit false ori a falsificării unor astfel de documente, dacă, din cauze independente de voința făptuitorului, acesta nu reușește să înscrie în documentele oficiale date vădit false ori să falsifice astfel de documente.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.332 Cod penal al RM se caracterizează prin intenție directă. Motivul infracțiunii în cauză are un caracter special. După caz, acesta se exprimă în: interesul material; alte interese personale.

În acest context, consideră juste argumentele privind lipsa unui asemenea motiv într-o speță judiciară: „Colegiul penal al Curții de Apel Cahul, la fel ca și prima instanță, consideră că este inconsistent argumentul procurorului, precum că interesul personal al inculpatului B.N. s-ar fi manifestat în tendința acestuia de a ascunde propria incompetență în capacitatea de asigurare cu cadre a instituției de învățământ conduse. O astfel de tendință, chiar dacă ar fi existat, nu ar putea fi combinată cu interesul personal, așa cum ascunderea incapacității nu echivalează neapărat cu obținerea unui beneficiu personal, fără a fi explicat eventualul beneficiu.

Invocă că subiectul infracțiunii specificate la alin.(1) art.332 Cod penal RM este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii faptei a atins vârsta de 16 ani. De asemenea, subiectul infracțiunii în cauză are calitatea specială de persoană publică.

Astfel, cu certitudine că la caz, acuzarea de stat nu a demonstrat în genere existența tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii incriminate. În primul rând remarcă, că procurorul indică în învinuire în mod generic prevederile art. 123 Codul penal, cu concluzia că astfel, este o persoană publică.

Conform prevederilor art. 123 Codul penal, este reglementat: Prin persoană cu funcție de răspundere se înțelege persoana căreia, într-o întreprindere, instituție, organizație de stat sau a administrației publice locale ori într-o subdiviziune a lor, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin stipularea legii, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico- economice.

Prin persoană publică se înțelege: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

Prin persoană cu funcție de demnitate publică se înțelege: persoana al cărei mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova sau care este investită în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern, altă persoană cu funcție de demnitate publică stabilită prin lege; persoana căreia persoana cu funcție de demnitate publică i-a delegat împuternicirile sale.

Reiese că pentru verificarea calificării de persoană publică urmează a fi aplicate direct anume prevederile art. 123 alin.(2) Codul penal. Din motiv că procurorul nu a indicat și nu a explicat aplicabilitatea prevederilor art. 123 alin. (2) Codul penal, cu certitudine demonstrează că aceasta nu este aplicabilă cazului, deoarece, lista subiecților care cad sub incidența acestei sintagme este strictă, iar nici procurorul nici instanța nici nu a incriminat, nici nu a indicat care anume din lista subiecților este aplicabil în cazul declarat față de Velixar Nicolai.

De asemenea la caz, invocă că nu a fost probată nici existența laturii subiective, ori fiind invocată „alte interese personale”, aceasta a rămas a fi declarativă, cu caracter de presupunere.

În probarea acestor concluzii, argumente și motive, invocă, nu numai calitatea actului de învinuire, dar și probele cercetate în cadrul ședinței de judecată, și anume declarațiile martorului Jecova S. și Urum L. care au confirmat că Velixar Nicolai niciodată nu a știut nimic, și nici nu putea să cunoască despre care-va

absențe a lui Urum L. la locul de muncă, actele scrise ale instrucțiilor de serviciu pe numele lui Velixar N., dispoziției cu privire la numirea lui Velixar N., care demonstrează că persoana lui Velixar N., nu era împuternicit să realizeze activitatea specială a evidenței timpului de muncă.

De asemenea, indică că acuzarea de stat nu a probat, că în cadrul entității Palatului de Cultură a sat.Cișmichioi, a existat un Regulament care să reglementeze modalitatea de ducere a evidenței a timpului de muncă, respectiv nu poate să existe nici o probă care să demonstreze că ar fi existat care-va reguli care să impună un anumit comportament în realizarea sarcinilor de serviciu.

Reieșind din cele indicate supra, invocă că pe cazul dat, în acțiunile lui Velixar Nicolai lipsesc elementele infracțiunii și drept consecință, acestuia nu i se poate imputa săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Codul penal.

La data de 23 februarie 2024 dosarul dat a parvenit la Curtea de Apel Comrat pentru examinarea cererii de apel. (vol.I, f.d. 1)

În ședința de judecată a instanței de apel avocatul Dandș Veaceslav în interesele inculpatului Velixar Nicolai, a susținut integral cererea de apel înaintată conform circumstanțelor de fapt și de drept și înscrisuri ce țin de practica judiciară la cazuri analogice, solicitând achitarea inculpatului de învinuirea adusă.

În ședința de judecată a instanței de apel inculpatul Velixar Nicolai, a susținut poziția apărătorului său, invocând că nu este vinovat de comiterea infracțiunii imputate.

În ședința de judecată a instanței de apel procurorul Sîrbu Maxim, a solicitat respingerea apelului înaintat de către partea apărării, susținând în acest sens sentința instanței de fond.

Verificând materialele dosarului și argumentele cererii de apel, audiind opinia participanților la proces la argumentele cererii de apel, Completul consideră că apelul declarat de către avocatul Dandș Veaceslav în interesele inculpatului Velixar Nicolai este întemeiat și pasibil admiterii cu casarea sentinței contestate, din următoarele considerente.

Concluzia la care a ajuns Completul de judecată pe cauza dată derivă din următoarele raționamente.

În conformitate cu prevederile art. 400 alin. (1) Cod de procedură penală al RM, *sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești*

privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă nonprivativă de libertate.

În corespundere cu prevederile art. 414 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală al RM, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor.*

Prin urmare, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

Potrivit prevederilor art. 415 alin.(1) pct.2) Cod procedură penală al RM, *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.*

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în hotărârea sa din 12.07.2001 în cauza „Prințul Liechtensteinului Hans-Adam II (Prințul Liechtensteinului Hans-Adam II) împotriva Germaniei” a indicat că Guvernele, care au semnat Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, s-au angajat să îndeplinească obligațiile de a asigura drepturile garantate de Convenția privind practicile și eficiența.

Drepturile prevăzute la art. 6 CEDO au aceleași sarcini: asigurarea eficienței dreptului la un proces echitabil.

Unul dintre principiile de bază ale procedurilor penale este prezumția de nevinovăție. Acest principiu este consacrat atât în Legea supremă a Republicii Moldova art. 21 din Constituție, cât și în legislația internațională – art. 6 § 2 CEDO. Prezumția de nevinovăție impune ca în cauzele penale instanțele „să nu treacă de la condamnarea sau presupunerea că fapta presupusă a fost comisă de inculpat sarcina probei revine acuzatorului, iar îndoielile sunt interpretate în favoarea inculpatului”.

Conținutul cerinței de „a dovedi vinovăția inculpatului” ca o condiție necesară pentru respingerea prezumției de nevinovăție în legătură cu o anumită persoană a fost dezvăluit de Curtea Europeană în hotărârea din cauza *Barbera, Messege și Yabardo împotriva Spaniei*. Curtea a subliniat că, în sensul art. 6 § 2 al CEDO,

dovezile care stau la baza constatării instanței conform căreia inculpatul este vinovat trebuie să îndeplinească atât cerința de suficiență, cât și credibilitatea.

Curtea Europeană consideră prezumția de nevinovăție ca o cerință adresată în primul rând instanței: pentru ca prezumția de nevinovăție să nu fie încălcată și să se realizeze dreptul inculpatului la un proces echitabil, instanța trebuie să aibă probe suficiente și convingătoare de vinovăție și numai pe baza unor astfel de probe, examinate direct în ședință, poate emite verdictul de vinovăție. Din conținutul prezumției de nevinovăție (art. 8 din Codul de procedură penală al RM) rezultă că inculpatul nu este obligat să-și dovedească nevinovăția, sarcina de a dovedi acuzația și de a infirma argumentele prezentate în apărarea inculpatului revine acuzării.

La caz, în urma demersului înaintat de partea apărării, au fost cercetate suplimentar probele examinate în prima instanță, și anume:

- informația prezentată de primăria s.Cișmichioi nr.239 din 09.09.2022. (vol. I, f.d.10);
- tabel de pontaj. (vol. I, f.d.11-34);
- informația primăriei s.Cișmichioi din 16.09.2022, anexe. (vol. I, f.d.36-47);
- informația primăriei s.Cișmichioi din 21.09.2022, anexe. (vol. I, f.d.54-66);
- hotărârea s.Cișmichioi din 21.10.2022. (vol. I, f.d.74);
- ordonanță de recunoaștere și anexare a documentelor la cauza penală din 23.11.2022. (vol.I, f.d.75-81);
- proces verbal de audiere a martorului Urum Leonid din 07.12.2022. (vol.I, f.d.84-85);
- informația primăriei s.Cișmichioi nr.308 din 07.12.2022. (vol.I, f.d.88);
- proces verbal de ridicare din 07.12.2022, anexe tabele de pontaj. (vol.I, f.d.90-107);
- proces verbal de examinarea a obiectului din 12.12.2022. (vol. I, f.d.108);
- informația primăriei s.Cișmichioi din 13.12.2022. (vol. I, f.d.110);
- dispoziții. (vol.I, f.d.132-136);
- contractul individual de muncă nr.22/19 din 02.01.2019. (vol.I, f.d.137-139);
- actul prezentat de primăria s.Cișmichioi. (vol.I, f.d.143-144);
- ordonanța din 21.12.2022. (vol.I, f.d.153-155);
- cererea adresată de către avocatul Saganscaia Oxana în interesele învinutului Velizar Nicolai. (vol.I, f.d.162);

- informația cu privire la traversarea frontierei de stat de către Urum Leonid. (vol.I, f.d.76-81)

Totodată, la solicitarea acuzatorului de stat au fost date citirii:

- declarațiilor martorului Jecova Sofia. (vol.I, f.d.206);
- declarațiilor martorului Staneva Evghenia. (vol.I, f.d.207);
- declarațiilor martorului Urum Leonid. (vol.I, f.d.213);

Totodată, probe noi la examinare a cauzei în instanța de apel, nu au fost administrate.

Subsecvent, în urma precăutării materialelor cauzei prin prisma motivării sentinței emise de instanța de fond, Completul de judecată a ajuns la concluzia admiterii apelului și casării integrale a sentinței emise de instanța de fond la 31 ianuarie 2024 inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2), din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 1 alin. (2) Cod de procedură penală referitor la scopul procesului penal stipulează că organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sânt obligate să activeze în așa mod încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată.

Potrivit jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte.

Potrivit părții descriptive a sentinței, instanța de fond a motivat verdictul de condamnare formulând următoarele concluzii: „*Ajungând la concluzia finală, instanța de judecată reiese din faptul că probele acuzatorului în ședința de judecată și-au găsit confirmarea lor deplină și nu au fost combătute prin alte probe. Iar inexistența altor probe certifică despre faptul că probele prezentate pot fi luate în considerație de către instanța de judecată și puse la baza sentinței.*

În acest caz, au fost falsificate documentele oficiale, adică tabelurile de evidență a timpului de muncă a salariaților Casei de Cultură sat. Cișmichioi, r-nul Vulcănești, care conform Ordinul Ministerului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015 privind aprobarea Planului de conturi al evidenței contabile și a Metodologiei de organizare a contabilității și raportării financiare a instituțiilor bugetare, este un document oficial care reflectă numărul de ore lucrate de fiecare salariat și numărul de absențe pe lună pentru fiecare salariat al întreprinderii, și că pe baza

acestui se calculează și se plătesc salariile, cu respectarea prevederilor art. 106 din Codul Muncii al Republicii Moldova, în baza căruia se ține evidența timpului de muncă lucrat factologic de fiecare salariat, inclusiv a orelor suplimentare, a timpului de muncă în zilele de odihnă și a zilelor de sărbătoare libere.

Instanța de judecată de asemenea remarcă faptul că inculpatul nu și-a recunoscut vina și a refuzat să facă declarații.

*În plus, instanța de judecată ține cont și de alte probe existente în cauză, și anume de: Informația-extras din baza de date ACCES cu privire la trecerea frontierei de stat de către cetățeanul Leonid Urum, născut la *****, în perioada octombrie 2021 – iulie 2022 (f.d. 76-81), Procesul-verbal de cercetare a Tabelului de evidență a timpului de muncă al salariaților Casei de Cultură sat. Cișmichioi, raionul Vulcănești, pentru lunile: octombrie 2021, noiembrie 2021, februarie 2022, martie 2022, aprilie 2022, mai 2022, iunie 2022, iulie 2022 (f.d. 108), declarațiile martorilor Evghenia Staneva și Leonid Urum, precum și de alte materiale din dosarul penal.*

Astfel, analizând ansamblu de probe administrate existente în prezentul dosar penal, instanța de judecată a stabilit veridic că Nicolai Fiodor Velixar își dădea seama și în mod conștient a comis acțiunile de „înscriere de către o persoană publică în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din alte interese personale”.

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond nu a intrat în esența învinuirii formulate cu circumstanțele concrete, de fapt și de drept, indicate în rechizitoriu.

Totodată instanța de fond a formulat concluzii incerte, fără a desfășura rațiunea lor.

Astfel, analizând și verificând circumstanțele și evenimentele ce țin de învinuirea adusă lui Velixar Nicolai de comiterea infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Cod penal, Completul instanței de apel concluzionează că în speță inculpatul urmează a fi achitat ca consecință a art. 390 alin. (1) pct. (3) Cod de procedura penală.

Urmare a celor menționate, se deduce concluzia că sentința emisă de instanța de fond, nu este una motivată ceea ce contravine prevederilor garantate de art. 6 CEDO, ce oferă dreptul la o hotărâre și decizie motivată, instanțele de drept

naționale fiind obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să ofere răspunsuri la toate întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului.

În cazul în care instanțele de drept se abțin de a da răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o, posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 § 1 din CEDO.

Astfel, Completul de judecată reiterează că prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și respectiv sentința nu cuprinde motive legale.

Deci, Completul consideră că sentința instanței de fond, urmează a fi casată, indiferent de argumentele apelului, inclusiv din oficiu.

Conform prevederilor art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuیتului, învinuitului, inculpatului.

În conformitate cu prevederile art. 390 Cod de procedură penală RM, *sentința de achitare se adoptă dacă:*

- 1) nu s-a constatat existența faptei infracțiunii;*
- 2) fapta nu a fost săvârșită de inculpat;*
- 3) fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii;*
- 4) fapta nu este prevăzută de legea penală;*
- 5) există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.*

Completul menționează că există două temeieri conform căreia persoana poate fi recunoscută nevinovată și două procedee prin care se stabilește nevinovăția.

Deci, în ceea ce privește primul procedeu recunoașterea sau stabilirea nevinovăției corespunde nevinovăției reale a inculpatului. Această situație este realizată doar atunci când a fost stabilit cu desăvârșire că fapta nu a existat sau că nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Caracteristica celui de al doilea procedeu este răsfrângerea asupra deciziei cu privire la nevinovăție a prezumției de nevinovăție, deoarece conform ei, orice dubiu ce apare pe parcursul examinării cauzei penale este interpretat în favoarea bănuیتului, învinuitului, inculpatului conform art. 8 alin.(3) Cod de procedură penală RM.

Necontestarea existenței faptului infracțional determină ca inculpatul să fie achitat conform prevederilor legale, bazându-se pe faptul că au fost examinate toate materialele și probele prezentate instanței și ele nu dovedesc faptul cu privire la vinovăția inculpatului. Din cele expuse privitor la procedura de stabilire a nevinovăției, colegiul afirmă că nevinovăția în procesul penal desemnează ori faptul inexistenței reale a faptei ori ca urmare a procesului probațiunii nedovedirii existenței ei, după ce au fost examinate toate probele.

Astfel, Completul concluzionează că în primul caz sunt toate probele care ne indică despre nevinovăția persoanei, pe când în cel de al doilea nu există probe sau acestea nu sunt suficiente pentru a dovedi vinovăția inculpatului.

De asemenea, o strânsă legătură în cadrul procesului penal există între nevinovăție și achitare. Achitarea poate avea două accepțiuni: – institut de drept; – fapt real.

E de menționat că pentru a stabili adevărul în procesul penal, activitatea de probațiune și însăși probele trebuie să reflecte imparțial evenimentele care au avut loc în realitate. Activitatea de probațiune spre deosebire de alte forme de cunoaștere este împiedicată de unii factori obiectivi și subiectivi.

Din cele expuse rezultă că esența achitării este reprezentată de rezultatele probațiunii. Iar în speță ansamblu probatoriu administrat atât de partea acuzării cât și de către partea apărării, este relevant pentru emiterea unei sentințe de achitare, deoarece nici una din probe nu indică că ar fi fost comisă de către inculpat vre-o faptă penală.

Primordial, instanța de apel ține să indice că potrivit prevederilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Astfel, urmare a judecării cauzei în instanța de apel, s-a stabilit că conform rechizitoriului, inculpatul Velixar Nicolai este învinuit în aceia că prin dispoziția primarului sat. Cișmichioi raionul Vulcănești nr. 45k din 30.12.2003, a fost transferat în funcția de director artistic al Casei de Cultură satul Cișmichioi, raionul Vulcănești, funcția pe care a ocupat-o și în perioada anilor 2021-2022, și deci în această calitate, ocupând în conformitate cu art. 123 din Codul penal al Republicii Moldova funcția publică, în virtutea atribuțiilor sale stabilite prin Fișa postului, era obligat să își îndeplinească în mod corespunzător atribuțiile de serviciu, și cunoștea veridic că Tabelul de evidență a timpului de muncă, conform Ordinul Ministerului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015 privind aprobarea Planului de conturi al evidenței

contabile și a Metodologiei de organizare a contabilității și raportării financiare a instituțiilor bugetare, este un document oficial care reflectă numărul de ore lucrate de fiecare salariat și numărul de absențe pe lună pentru fiecare salariat al întreprinderii, și că pe baza acestuia se calculează și se plătesc salariile, cu respectarea prevederilor art. 106 din Codul Muncii al Republicii Moldova, în baza căruia se ține evidența timpului de muncă lucrat factologic de fiecare salariat, inclusiv a orelor suplimentare, a timpului de muncă în zilele de odihnă și a zilelor de sărbătoare libere.

Tot el, prin urmare, fiind subordonat direct primarului sat. Cișmichioi, raionul Vulcănești, Sofia Jecova, și directorului Casei de Cultură sat. Cișmichioi, Leonid Urum, folosindu-se de situația de serviciu, cu scopul tăinuirii și realizării altor intereselor personale, acționând de asemenea în interesul lui Leonid Urum, fiind sigur de faptul că nu a verificat și nu a stabilit personal orele factologic lucrate ale acestuia pentru fiecare zi lucrătoare, formând o opinie în rândul colegilor și a conducătorului unei îndepliniri exemplare a atribuțiilor de serviciu de către acesta, aflându-se în satul Cișmichioi, raionul Vulcănești, UTA Găgăuzia, a inventat și a introdus personal date false în Tabelul de evidență a timpului de muncă, indicând 8 ore de lucru în perioada din octombrie 2021 până în iulie 2022, și anume în zilele: 08.10.2021; 02 și 18.11.2021; 23.02.2022, 09, 16, 23 și 30.03.2022; 06, 13, 20 și 27.04.2022; 04.11, 16.18 și 25.05.2022; 02, 08, 15, 22 și 29.06.2022; 06, 12 și 13.07.2022, când de fapt Leonid Urum s-a deplasat și s-a aflat o anumită perioadă în afara Republicii Moldova, prin care fapt a fost imposibilă prezența lui la locul de muncă.

De asemenea, el intenționat a întreprins acțiuni pentru a tăinui faptul confecționării tabelurilor de evidență a timpului de muncă cu date false. Totodată, în mod conștient a creat impresia unei executări responsabile a atribuțiilor, în alte scopuri personale, tăinuind încălcările sale de introducere a datelor false în Tabelul de evidență a timpului de muncă, indicând 8 ore de lucru în anumite zile în perioada din octombrie 2021 până în iulie 2022, dând astfel acțiunilor sale statutul unui document oficial. Iar, de fapt directorul Casei de Cultură sat. Cișmichioi, Leonid Urum, nu își îndeplinea atribuțiile funcționale în perioada de timp sus-menționată, întrucât, potrivit informației prezentate de Poliția de Frontieră, acesta se afla în afara Republicii Moldova, faptul care i-a permis să primească salariul.

Tot el a prezentat spre aprobare datele din Tabelul de evidență a timpului de muncă cu informații false, pentru perioada din octombrie 2021 până în iulie 2022,

și anume, pentru lunile: octombrie 2021, noiembrie 2021, februarie 2022, martie 2022, aprilie 2022, mai 2022, iunie 2022 și iulie 2022, primarului sat. Cișmichioi, raionul Vulcănești, Sofia Jecova. Acest fapt a dus la calcularea și plata salariului directorului Casei de Cultura sat. Cișmichioi, Leonid Urum, în sumă totală de 7.176 lei BNM.

Acțiunile în cauză ale inculpatului, acuzatorul de stat le-a încadrat în baza art.332 alin.(1) Cod penal – după indicii calificativi, *înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale.*

Completul de judecată ține de cuviință necesar a menționa că pentru a fi dată apreciere ansamblului probatoriu administrat de către partea acuzării în această cauză penală, inițial este necesar de verificat dacă fapta penală prin învinuirea adusă inculpatului conform rechizitoriului este una în măsură să întrunească toate elementele infracțiunii – obiectul, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă, care să determine gradul prejudiciabil al infracțiunii, conform art.15 Cod penal.

Este de menționat că potrivit art.51 alin.(1) Cod penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale, iar conform art.52 alin.(1) Cod penal, se consideră componență a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă.

Completul de judecată ține să menționeze că potrivit doctrinei penale, **obiectul juridic** special al infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.332 Cod penal al RM îl formează relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care este condiționată de încrederea publică în autenticitatea documentelor oficiale.

Obiectul material sau imaterial al acestei infracțiuni îl reprezintă documentul oficial autentic (în ipoteza înscrierii în documentele oficiale a unor date vădit false sau în ipoteza falsificării documentelor oficiale, presupunând modificarea conținutului unor documente oficiale autentice, nu însă introducerea în asemenea documente a constatărilor sau mențiunilor false) sau materia primă utilizată în vederea falsificării documentului oficial (în ipoteza falsificării documentelor oficiale presupunând contrafacerea acestora). Totodată, produsul infracțiunii în cauză îl constituie documentul oficial fals.

Prin „document” se are în vedere entitatea care se particularizează prin următoarele caracteristici: formează un tot unitar între suportul material sau electronic și informația fixată pe el; informația pe care o poartă documentul se exprimă sub formă de text, înregistrare audio, imagine sau oricare altă formă care permite perceperea și identificarea univocă a informației în mod direct sau cu ajutorul unor mijloace tehnico-instrumentale ori programate; destinația lui este de a fi transmis în timp și spațiu; funcția lui este de a informa și a proba; este întocmit de subiecți competenți; este dotat cu mențiuni de formă și conținut determinate.

Totodată, prin „document oficial” se înțelege înscrisul care întrunește cumulativ următoarele condiții: Conține informații elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de către autorități ori persoane cu funcție de demnitate publică, sau puse la dispoziția acestora, în condițiile legii, de către alți subiecți de drept; Atestă fapte sau acte producătoare de efecte juridice; Este supus unui regim de înregistrare, evidență strictă și control al circulației în cadrul sistemului administrativ.”

Prin „document oficial” se înțelege, inclusiv, documentul electronic purtător de informații oficiale; în cazul falsificării documentului electronic oficial, este posibilă aplicarea art.332 Cod penal RM.

Documente oficiale sunt considerate: 1) pașaportul; 2) alte acte de identitate; 3) permisul de conducere a mijlocului de transport; 4) livretul militar; 5) pașaportul tehnic asupra mijlocului de transport; 6) polița de asigurare medicală; 7) legitimația de pensionare; 8) legitimația de veteran; 9) carnetul de muncă; 10) diploma de absolvire a unei instituții de învățământ; 11) titlul executoriu; 12) copia sentinței etc. Nu este greu de remarcat elementul comun pentru aceste documente: ele toate sunt eliberate de anumite autorități publice.

Însă, noțiunea „document oficial” se referă nu doar la documentele eliberate de autoritățile publice, dar și la documentele prezentate autorităților publice.

Latura obiectivă a infracțiunii specificate la alin.(1) art.332 Cod penal al RM constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de înscriere în documentele oficiale a unor date vădit false ori de falsificare a unor astfel de documente.

Subsecvent, modalitățile normative cu caracter alternativ ale acțiunii prejudiciabile analizate sunt: înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false; falsificarea documentelor oficiale.

Prima din aceste modalități presupune introducerea în documentele oficiale autentice a constatărilor sau mențiunilor false. Cea de-a doua modalitate presupune

fie contrafacerea documentelor oficiale (adică, confecționarea documentelor oficiale false), fie modificarea conținutului unor documente oficiale autentice, nu însă introducerea în asemenea documente a constatărilor sau mențiunilor false.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.332 Cod penal al RM se caracterizează prin intenție directă. Motivul infracțiunii în cauză are un caracter special. După caz, acesta se exprimă în: interesul material; alte interese personale.

Subiectul infracțiunii la alin.(1) art.332 din Codul penal, este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii faptei a atins vârsta de 16 ani. De asemenea, subiectul infracțiunii în cauză are calitatea specială de persoană publică.

Astfel, din coroborarea probelor administrate în cauză, Completul reține că inculpatul Velixar Nicolai a inserat cu intenție date neconforme adevărului în Tabelele de evidență a timpului de muncă aferente perioadei octombrie 2021 – iulie 2022. Concret, acesta a atestat prezența fictivă a numitului Leonid Urum (câte 8 ore zilnic), în condițiile în care acesta din urmă se afla în afara teritoriului Republicii Moldova, fapt ce atestă imposibilitatea obiectivă a prezenței sale la locul de muncă. Ulterior, inculpatul a prezentat documentele falsificate spre aprobare și semnare Primarului satului Cișmichioi, raionul Vulcănești, în vederea producerii efectelor juridice.

Completul reține că, în intervalul cuprins între inserarea datelor în tabelul de pontaj și momentul validării acestuia de către primar prin aplicarea semnăturii și a ștampilei, înscrisul respectiv reprezenta un simplu proiect administrativ, lipsit de atributele unui document oficial. În această etapă intermediară, documentul nu era apt să producă efecte juridice și nu deținea forță probantă, dobândind calitatea de document oficial, în sensul legii penale, doar după parcurgerea procedurii de autentificare și înregistrare de către autoritatea competentă.

Prin urmare, Completul conchide că în acțiunile inculpatului Velixar Nicolai, constând în inserarea unor date neveridice în tabelul de pontaj anterior aprobării acestora de către primar, lipsește latura obiectivă a infracțiunii de fals în acte publice (art. 332 Cod penal). Atât timp cât înscrisul nu fusese validat prin semnătura și ștampila autorității competente, acesta nu dobândise calitatea de document oficial, nefiind astfel apt să producă consecințe juridice. În absența unui obiect material care să întrunească cerințele legale la momentul acțiunii, fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

De asemenea, acțiunea de prezentare ulterioară a înscrisului către primar în vederea aprobării nu poate fi circumscrisă elementelor constitutive ale infracțiunii

prevăzute de art. 332 Cod penal. Această concluzie se fundamentează pe faptul că sarcina verificării acurateței datelor înscrise în tabelul de pontaj, anterior confirmării prin semnătură și ștampilă, îi revenea exclusiv primarului. Numai în urma actului de validare exercitat de primar, documentul respectiv a dobândit forță probantă și statutul de document oficial, acțiunile inculpatului de până la acel moment rămânând în sfera actelor preparatorii neincriminate sau a unor neregularități administrative lipsite de relevanță penală sub aspectul articolului vizat.

Completul mai reține că destinația juridică a documentului în cauză constă în servirea ca document justificativ primar, înaintat contabilității în vederea calculării drepturilor salariale și, ulterior, a efectuării plății acestora către angajați. Astfel, tabelul de pontaj constituie fundamentul juridic pentru ordonanțarea cheltuielilor de personal, dobândind relevanță în planul răspunderii penale doar în măsura în care este apt să producă această consecință financiară în mod direct.

Or, în absența semnăturii și a ștampilei primarului satului Cișmichioi, raionul Vulcănești, înscrisul nominalizat era lipsit de forță juridică și nu putea fi înaintat contabilității în scopul calculării și achitării drepturilor salariale. Prin urmare, la momentul inserării datelor de către inculpat, documentul se afla într-o fază incipientă de redactare, neîntrunind elementele constitutive ale unui document oficial, întrucât nu era apt, prin el însuși, să producă consecințe juridice sau să servească drept temei pentru efectuarea de plăți din fonduri publice.

De asemenea, Completul reține că la materialele cauzei nu au fost anexate probe care să confirme faptul că inculpatul Velixar Nicolai a acționat în baza unei înțelegeri prealabile cu Primarul satului Cișmichioi, raionul Vulcănești. Mai mult, prin ordonanța emisă de procuror la data de 21 decembrie 2022, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a numitei Jecova Svetlana, aspect ce confirmă absența unei rezoluții infracționale comune și, implicit, a forme de participare sub aspectul complicității sau coautoratului. (vol.I, f.d.153-155)

Subsecvent, Completul menționează că în prezenta speță lipsește latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art.332 alin.(1) Cod penal în acțiunile lui Velixar Nicolai, or, după cum rezultă din materialele cauzei, nu a fost emis nici un ordin prin care Velixar Nicolai a fost obligat să îndeplinească tabelul de pontaj, fapt confirmat și de către primăria s.Cișmichioi raionul Vulcănești, respectiv ultimul nu este responsabil de întocmirea tabelului de pontaj.

Această obligație nu derivă nici din cuprinsul instrucțiunii de serviciu (vol. I, f.d. 143-144) și nici din prevederile contractului individual de muncă. (vol.I, f.d.131-134)

Concomitent, la materialele cauzei nu au fost anexate probe care ar confirma existența altor interese personale, or, reieșind din declarațiile martorilor, Completul constată că inculpatul nu cunoștea despre faptul că Leonid Urum a lipsit de la serviciu în perioada de referință. Iar exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, manifestată prin omisiunea verificării aspectelor menționate, nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni în absența probării laturii subiective, respectiv a intenției calificate prin scopul urmăririi unui interes material sau a altui interes personal.

Mai mult decât atât, martorul Urum Leonid, fiind audiat nemijlocit în cadrul ședinței de judecată sub jurământ, a declarat că inculpatul Velixar Nicolae nu a avut cunoștință despre absența sa de la locul de muncă în perioadele vizate. Această depoziție confirmă lipsa intenției infracționale a inculpatului și răstoarnă teza acuzării privind caracterul premeditat al inserării datelor eronate, evidențiind faptul că acesta a acționat într-o stare de eroare de fapt cu privire la prezența efectivă a angajatului. (vol.I, f.d.213)

Subsecvent, argumentul acuzării, potrivit căruia interesul inculpatului s-ar fi manifestat prin crearea unei aparențe de îndeplinire responsabilă a atribuțiilor de serviciu, este unul neîntemeiat. Această concluzie rezidă din faptul că întocmirea tabelului de pontaj nu se regăsește printre atribuțiile specifice stabilite în fișa postului inculpatului. Prin urmare, în absența unei obligații legale sau contractuale de a gestiona evidența timpului de muncă, acțiunea sa nu poate fi interpretată ca o modalitate de realizare a interesului profesional sau de serviciu.

Astfel, Completul menționează că deși fapta a fost comisă, aceasta nu întrunește elementele infracțiunii revăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal după indicii calificativi, *înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale.*

Potrivit art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, *concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului.*

La caz, Completul reține că Curtea Europeană, în cauza „*Prince Hans-Adam de Liechllenslein v. Allemagne* din 12 iulie 2001” menționează că statele semnatare și-au asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de Convenție să fie concrete și efective, nu teoretice și iluzorii, iar cele cuprinse în art. 6 CEDO au tocmai acest scop: - efectivitatea dreptului la un proces echitabil, impunându-se statelor o obligație de rezultat: - adoptarea în ordinea juridica interna a masurilor corespunzătoare și a mijloacelor necesare - realizării acestei obligații. Judecătorul, apreciind circumstanțele cauzei, nu trebuie să se refere la verosimilitatea sau neverosimilitatea lor, dar trebuie să aprecieze veridicitatea acestora reieșind din toate probele administrate. În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă *funcția acuzării este pusă pe seama procurorului*.

Codul de procedură penală al Republicii Moldova și jurisprudența CtEDO prevăd expres că dacă din probele administrate în cauză nu rezultă cu certitudine că inculpatul a săvârșit fapta pentru care a fost dedus judecății, în favoarea acestuia operează principiul de drept „*in dubio pro reo*”, se regăsește în art.6 §2 CEDO, și reflectă prezumția de nevinovăție, care în general, este un drept protejat de CEDO și de Constituția RM, iar în particular constituie și o regulă a probatoriului prin postulatul menționat.

Astfel, Completul conchide asupra lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Cod penal – după indicii calificativi, *înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale*, deoarece, în afara oricărui dubiu, se constată evident și elocvent lipsa laturii subiective și laturii obiective a infracțiunii incriminate în acțiunile inculpatului Velixar Nicolai, fapt ce denotă că acesta urmează a fi achitat pe art. 332 alin.(1) Cod penal, din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

Astfel, în conformitate cu prevederile art.389 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, *sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri sau, în mod exclusiv ori în*

principal, pe declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale și citite în instanța de judecată în absența lor.

E de menționat și faptul că potrivit art.21 a Constituției Republicii Moldova, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Vinovăția persoanei se stabilește în cadrul unui proces echitabil, deoarece simpla învinuire nu înseamnă și stabilirea vinovăției, iar sarcina probațiunii aparține părții acuzării. Astfel, legea procesual penală stabilește că răsturnarea prezumției nevinovăției sau concluziile despre vinovăția persoanei despre săvârșirea infracțiunii nu poate fi întemeiată pe presupuneri.

În atare situație, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6 §1 al Convenției, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunță preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante, unul dintre elementele fundamentale a preeminenței fiind principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată, totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat și în această ordine de idei urmează a reține că, situație în care există o sentință egală în legătură cu circumstanțele investigate, iar autoritatea judecătorească a prezentat în atare act procedural aprecierea și calificarea juridică acțiunilor participanților la proces, orice implicare în acesta ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil, garantate de prevederile art. 6 §1 al Convenției.

Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuितului, învinuitului, inculpatului. În acest context, toate dubiile restante la examinarea faptelor sesizate urmează a fi tratate în interesele persoanei ale cărei acțiuni sunt reclamate, fără a admite încălcarea art. 1 al CEDO, care presupune garantarea respectării drepturilor omului, recunoscute prin Convenție.

Conform art. 96 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei penale trebuie să se dovedească faptele referitoare la

existența elementelor infracțiunii, precum și cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.

Luând în considerație cele enunțate, instanța de fond cert a stabilit că fapta incriminată inculpatului Velixar Nicolai nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 332 alin.(1) Cod penal, deoarece, în afara oricărui dubiu, se constată evident și elocvent lipsa laturii subiective și obiective a infracțiunii incriminate în acțiunile inculpatului Velixar Nicolai.

Iar în contextul dat, Completul de judecată reține, că în evaluarea materialului probator administrat în cauză, trebuie avut în vedere că o soluție de condamnare se dispune doar atunci, când instanța are convingerea, că acuzația a fost dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă. Acest standard joacă un rol vital în cadrul procesului penal și constituie principalul instrument pentru reducerea riscului comiterii de erori judiciare. În aceste condiții, exigența de siguranță în evaluare trebuie transpusă și în sistemul de drept procesual autohton în interpretarea standardului dincolo de orice îndoială rezonabilă.

În acest sens este relevantă și jurisprudența Curții Supreme de Justiție, în care s-a reținut că *„vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în limita unei proceduri legale, a dat răspunsuri la toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală”* (pct. 6 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 5 din 19.06.2006 „Privind sentința judecătorească”).

Nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 24 și art. 26 din Codul de procedură penală, care îl obligă pe acuzatorul de stat, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, urmează să fie apreciată ca nesusținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare.

Ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 24 și art. 26 din Codul de procedură penală lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Conform art.385 alin.(1) pct.13) coroborat cu art.162 alin.(1) pct.1) din Codul de procedură penală, la adoptarea sentinței, *instanța de judecată soluționează ce trebuie să se facă cu corpurile delictelor*.

La speță sunt stabilite ca corpuri delictelor: - tabelurile de evidență a timpului de lucru în original în format A3 ai salariaților Casei de Cultură sat. Cișmichioi, r-nul Vulcănești, UTA Găgăuzia, pentru lunile: octombrie 2021, noiembrie 2021, februarie 2022, martie 2022, aprilie 2022, mai 2022, iunie 2022 și iulie 2022, care urmează să rămână în dosar pe tot termenul de păstrare a lui.

Prin urmare, pentru motivele expuse mai sus, instanța de apel concluzionează asupra necesității admiterii apelului declarat de către avocatul Dandăș Veaceslav în interesele inculpatului Velixar Nicolai, împotriva sentinței judecătoreiei Comrat, sediul Vulcănești din 31 ianuarie 2024, casării sentinței primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

În baza celor expuse și în conformitate cu art. art. 414, 415 alin. (1) pct. 2), art. 417- 418, 422 Cod de procedură penală al RM, Completul de judecată,

D E C I D E:

Se admite apelul declarat de către avocatul Dandăș Veaceslav în interesele inculpatului Velixar Nicolai.

Se casează sentința judecătoreiei Comrat sediul Vulcănești din 31 ianuarie 2024 în cauza penală privind învinuirea lui Velixar Nicolai în comiterea infracțiunii prevăzute de art.332 alin. (1) Cod penal, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte după cum urmează:

Se achită Velixar Nicolai pe marginea învinuirii aduse acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, ca consecință a art. 390 alin. (1) pct. (3) Cod de procedura penală, fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Corpurile delictelor: tabelurile de evidență a timpului de lucru în original în format A3 ai salariaților Casei de Cultură sat. Cișmichioi, r-nul Vulcănești, UTA Găgăuzia, pentru lunile: octombrie 2021, noiembrie 2021, februarie 2022, martie 2022, aprilie 2022, mai 2022, iunie 2022 și iulie 2022 (f.d. 92-107) de lăsat la păstrare în materialele dosarului penal.

Decizia este definitivă și executorie, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președinte de ședință, judecător:

Judecător:

Judecător:

Mironov Andrei

Hudoba Valeri

Colev Grigori